

des Byzantinischen Reiches Vor den
جستار و ارائه مطلب تا به امروز چونان یک شاهکار به جای
مانده است . به هر حال نیومن دست اندر کار مطالعات ارزشمندی
در زمینه بیزانس بود اما متأسفانه خیلی زود بیزانس را به
خطا برداختن به تاریخ هنر رها کرد . اثر گلزار به نام
Abriss des byzantinischen Keisergeschichte
متاسفانه برابر با میارهای علمی موجود در کار کرومینجر نبود
ولی به دلیل انجام چند کار ویژه از جمله Genesis der byzantinischen them enverfassung
بر سازانی در مطالعات بیزانسی برای وی در نظر گرفت . در مونیخ
جانشین کرومینجر آگوست هی زنبرگ^۵ بود . اگرچه کار اصلی
هی زنبرگ زبان شناسی بود اما هیچگاه پژوهش در تاریخ ، به
ویژه تاریخ هنر را فراموش نکرد . وی کار پژوهش علمی بر
روی تاریخ بیزانس را با چاپ انتقادی دوباره از آثار تویسندگان
بیزانس و نگارش تعلیقات و توضیحات بر متون تاریخ بدست
آمده و نشر آنها گسترش بخشید . مطالعات بیزانسی در آلمان
و استرالیا از کارهای مورخان و زبانشناسان دوره‌های قرون
وسطی و عصر کلاسیک که به بیزانس نیز علاقمند بودند
همچون ال.ام. هارت من.^۶ اسپیک^۷ وای . شوارتز^۸
بهره مند گردید .

کار کا.ای . زاخاریاون لیننگن تال^۹ (۱۸۱۲-۹۴م)
بزرگترین مورخ قانون از اهمیت ویژه‌ای برخودار است . اثر او
به نام^{۱۰} Jus Graecoromanum عمله ترین منابع قانون
بیزانس را در دسترس ما قرار داده است و از دیگر کسانی که به بیزانس نیز علاقمند بودند
Geschichte des griechisch-vomischen Rechtes
پایه‌های محکمی برای پژوهش در تاریخ قانون بیزانس
پی‌زیزی کرد .
کار بیزانس شناسی در روسیه با شروع پژوهش در زمینه
تاریخ باستان روسیه همزمان بود و اونست کوئنیک^{۱۱} یکی از
شناخته‌ترین پیشگامان این راه بود . وی که یکی از اعضای
آکادمی علوم امپراتوری روسیه درسن پیترزبورگ^{۱۲} بود
کارهای با ارزشی درباره دوره میانه تاریخ روسیه و منابع
بیزانسی مربوط به این دوره از تاریخ روسیه انجام داد و از این‌دو
به مطالعات بیزانسی کمک ارزنده ای کرد . در کنار او باید از
ادواره دومورال سوتونسی^{۱۳} (۱۸۰۸-۹۵م) یاد نمود . با وجود
اینکه امروزه سالشمار وی به نام Essai de Chronographie
از رده خارج شده است ولی هنوز هم مورداستفاده
byzantine
قرار می‌گیرد .

وی . جی . واسیلی چووسکی^{۱۴} (۱۸۲۸-۹۹م) بنیانگذار
واقعی پژوهش‌های تاریخی بیزانسی در روسیه بود . که همزمان
با او ان پی . کنداکوف^{۱۵} (۱۸۴۴-۹۲۵م) نیز کار باستان
شناسی و پژوهش در تاریخ هنر بیزانس را اغاز کرد . از این
کارهای واسیلی چووسکی در مطالعات بیزانسی جاودانه است ،
در واقع پایین‌دی به بهره گیری از منابع دست اول ، انجام
عملیات تقدیمه و داشتن هیجانی طبیعی برای انجام پژوهش
او را از سایرین بر جسته ترنموده است . به راستی آگاهی از
تحقیقات وی در زمینه مناسبات موجود میان روسیه و بیزانس
و توجه اصلی اولیه ارتقا بیزانسی ها و پاتریاک ها^{۱۶} و فرانز
از اینها پیشگامی وی در مطالعه تاریخ داخلی امپراتوری بیزانس
حتی تا به امروز نیز ناگزیر می‌نماید . وی نشریه ادواری
کرد . پیش از این بیزانس شناسان روسی مجبور
بودند که به نشریه‌های ادواری دیگر از جمله

پیغمبر

مطالعات

بیزانسی

(بخش دوم)

نوشته: جورج آستر اگارسکی
برگوдан: نرگس زارعی

ای . واسیلی یف کاری اساسی در
زمینه «تاریخ روایت مسلمین با
بیزانس در قرون نهم و دهم
میلادی» طی سال‌های (۱۹۰۰ - ۱۹۰۲م)
در دو جلد منتشر ساخت .

همانگونه که روس‌ها بیشتر در
زمینه شناخت تاریخ زمینداری در
بیزانس مطالعه می‌کردند ،
ج.بی.بوری (۱۹۲۷ - ۱۸۱۹م) از
بر جسته ترین بیزانس شناسان
انگلیس - نیز پژوهش‌های منظم
خود را بر شناخت تاریخ نظام
اداری بیزانس معطوف کرده بود .

کار کرومینجر^{۱۷} (۱۸۵۶-۱۹۰۹م) نخستین کسی بود که
در آلمان در راستای شناخت بیزانس یک کار نظاممند را
پایه‌ریزی کرد . او در سال ۱۸۹۱م . اثر خود به نام
Geschichte der byzantinischen Litteratur
رساند و شش سال پس از آن چاپ دوم این کار را منتشر نمود
و با افزونی اثری از آلبرت ارهارت^{۱۸} در زمینه ادبیات دینی و
طرحی از تاریخ بیزانس اثر هنریش گلزار^{۱۹} به کار خود گسترش
چشمگیری بخشید . از زمان اجیاء مطالعات بیزانسی توسط
دو گان^{۲۰} تاکنون ، کار کرومینجر برترین نمونه نبوغ فکری و
تلارش‌های انجام گرفته در زمینه بیزانس شناسی است که
امروزه به یک مرجع ضروری و غیرقابل اجتناب برای بیزانس
شناسان تبدیل شده است . کرومینجر در سال ۱۸۹۲م . یک
نشریه ادواری تحقیقاتی به نام «Byzantinische Zeitschrift»
دایر کرده که به زودی مدل به مرکز مطالعات بیزانسی در اروپای
غربی شد و فهرستی عالی را در اختیار بیزانس شناسان قرار داد
که از آن راه می‌توانستند با جیدترین جستارهای پژوهشگران
معاصر خود در بین باشند . همزمان ، راهاندازی سمبولی از
سوی کرومینجر به نام Seminar Fur mittel- und
«neugriechische Philologie» مونیخ را به مرکزی جهانی
جهت کار بر روی مطالعات بیزانسی تبدیل کرد . بدین ترتیب
این زبان شناس بزرگ از راههای گوناگون امکان پیشرفت
چشمگیر در مطالعات تاریخی بر روی بیزانس را فراهم آورد .

مطالعات تاریخی بیزانس در آلمان همزمان با بدسرسیدن
قرن نوزدهم توسط کارل نیومن^{۲۱} و هنریش گلزار دنبال شد .
اثر برانگزنه نیومن به نام Kreuzzugen Die Weltstellung

عالی و قابل توجهی ارائه کرد. همانگونه که روس‌ها بیشتر در زمینه شناخت تاریخ زمینداری در بیزانس مطالعه می‌کردند بوری نیز پژوهش‌های منظم خود را بر شناخت تاریخ نظام اداری بیزانس معطوف کرده بود. فعالیت بوری به شکل موقعيت‌آمیزی با همکاری ارنستین^{۳۲} و فرندز‌دالگر^{۳۳} توسعه یافت. اچ. باینر^{۳۴} جانشین بالازش بوری در نزمن^{۳۵} بود که در زمینه تاریخ باستان بیزانس متبحر بود. ویلیام میلو^{۳۶} نیز در پژوهش‌های مهم خود، تاریخ امپراتوری بیزانس در اواخر قرون وسطی، به ویژه مناسبات آنها با لاتین‌های اطراف اژه^{۳۷} را مورد توجه قرار داد.

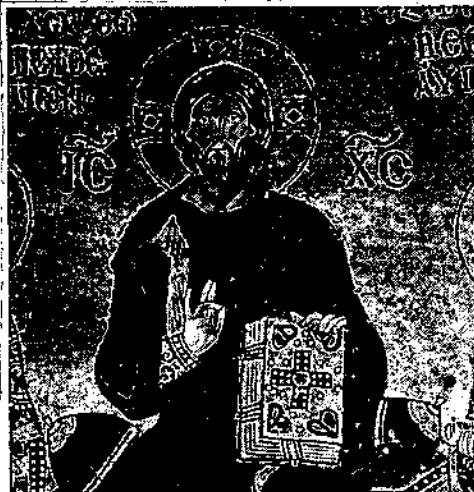
برای مدت‌های مديدة تاریخ یونان به تاریخ بیزانس وابسته بود چرا که بیزانس از نظر محققان یونانی در حقیقت بخشی از تاریخ ملی یونان محسوب می‌شد. میهن پرست افراطی به نام کاپاپا هگوبولوس^{۳۸} در اثر خود "Lotopia Tov Ellayikov e θvouσ orō Tawr apxalō Twv Xpovw μexpl τov VewTepwv" موضوع توجه خاصی مبنول داشته است. اس. پی. لمبروس^{۳۹} طی سال‌های ۱۹۱۹-۱۹۱۵م. از طریق کار روی نسخه‌های خطی و تصحیح مقالات فراوان به پیشرفت مطالعات بیزانسی کمک کرد. او همچنین اثری معروف در زمینه تاریخ یونان به نام "Lotopia Tis Elladōs μet" elkoww orō Twv apxalō Twv Xpovw μexpl Tis alwaeus Tis KwoTwv Tivouτaewes"^{۴۰} (برع جلدات^{۴۱} ۱۸۸۰-۱۹۰۸م.) از خود به جای گذاشت که دوره باستان تا سال ۱۴۵۳م. را در بر می‌گرفت. سیس ای. آندرویدوس^{۴۲} (۱۸۷۶-۱۹۳۵م.) همچون لمبروس از طریق تحقیق در تاریخ اقتصادی و مالی بیزانس و کسب تاییج مفید در این زمینه خدمات بزرگی ارائه کرد که تاییج این پژوهش‌ها در چندین مقالهٔ تخصصی و همچنین در اثرش به نام "LaTopia Tis"^{۴۳}

شده است. توجه خاص یونانی‌ها به مطالعات بیزانسی را در نشریات اولوی یونانی به ویژه نشریه "Δελτιον Εβαλοκληνής"^{۴۴} (Δελτιον Οικουμενής^{۴۵}) آغاز کرد که مطالعات بیزانسی متعاقباً شده بود. تأثیر این مطالعات بیزانسی طراحی شده بود دایر کرد که فقط دو جلد آن طی سال‌های ۱۹۱۱-۱۹۰۹م. مسئولیت نشر و تکارش بیشتر مقالات آن را به عهده داشته است می‌توان مشاهده نمود. همچنین آن بیز^{۴۶} نشریه اولوی به نام "BV3avtis" که لمسیوس به صورتی خستگی نایذری از سال ۱۹۱۷-۱۹۱۰م. مسئولیت نشر و تکارش بیشتر مقالات آن را به عهده داشته است می‌توان مشاهده نمود. همچنین آن بیز^{۴۷} نشریه اولوی به نام "BV3avtis" که

برای مدت‌های مديدة تاریخ یونان به تاریخ بیزانس وابسته بود که از قبیل منشر می‌گردید. بیانگر جنبش عظیم روس هایبرای شناخت هرچه بیشتر بیزانس بود. هرچند که این نشریه تا سال ۱۹۱۷م. دست از فعالیت کشید و تنها سه جلد آن به چاپ رسید. از اواخر قرن نوزدهم به بعد، تحقیقات پیشرفتی بیزانسی توسط ج. بی. بوری^{۴۸} (۱۸۷۱-۱۹۲۷م.) ذرا نگلیش به جریان افتاد. بی‌گمان بوری یکی از برجسته‌ترین دریانوردان بزرگ و استثنایی قرار داد. وی در فهم مقایق و تجزیه و تحلیل نقادانه موضوعات و انتسابات شخصی و سخت گیری در مباحثه از نوع سرشار برخوردار بود. وی یک سلسله مطالعات تخصصی و مهم و همچنین چندین اثر عمومی که دوره‌های طولانی از تاریخ بیزانس را پوشش می‌داد، بر جای گذاشت. در سال ۱۸۸۹م. اثر او در "History of the Later Roman Empire"^{۴۹} منتشر شد که حواله سال‌های ۱۸۰۰-۱۸۴۵م. را در بر داشت. به دنبال آن در سال ۱۹۱۲م. اثر بالازش دیگر خود را به نام "History of the Eastern Roman Empire"^{۵۰} منتشر کرد که تالیف آن از زمان تاجگذاری چارلز بزرگ^{۵۱} تا جلوس باسیل اول مقدونیه^{۵۲} به طول انجامید. او در سال ۱۹۲۳م. کار قبلی خود را با همان عنوان در یک دوره دو جلدی تجدید چاپ کرد بالین تفاوت که این بار کار خود را در یک قالب گستردۀ تر عرضه نمود. بنابراین این طرح جدید تنها حواله سال‌های ۱۸۹۵م. تا مرگ ژوستی نین اول^{۵۳} را پوشش می‌دهد. بوری در نقد اثر فیلیدنوس^{۵۴} به نام "Cleitorologion" در زمینه سیستم حکومت امپراتوری در قرن نهم، یک تفسیر

در انجام دایر شدن نشریه‌های دارای "Zurnal Ministerstva Narodnog o Presresenija" نکیه^{۵۵} کنند. اما پس از این اقام واسیلی جوسکیج، آنهادیگر نشریه مختص به خود داشتند. بنابراین از این پس با نشریه "Byzantinische Zeitchrift" که از دو سال پیش منتشر می‌شد، توانستند خدمات شایانی به مطالعات بیزانسی عرضه نمایند. یک سال بعد اف. آی. آسپین اسکیج^{۵۶} (۱۸۷۰-۱۹۴۰م.) بعنوان مدیر یک موسسه باستان‌شناسی روسیه، به نام "Archologiceskogo Instituta V Konstantinopole"^{۵۷} که در گستاخانه‌ی پل^{۵۸} تأسیس شده بود، شروع به کار کرد. وی پس از واسیلی جوسکیج بزرگترین نقش را در پیشبرد مطالعات بیزانسی در روسیه ایفا کرد. هرچند که او از دیدگاه جزئی نگرانه درامر پژوهش و شم نقادانه واسیلی جوسکیج برخوردار نبود اما بطور قطع اثر بزرگ و محققانه او مطالعات تاریخی بیزانسی را تحت تاثیر خود قرار داد. علم و دانش او به اندازه‌ای بود که به همه مسائل مهم موجود در تاریخ بیزانس پرداخت و اولین فردی بود که به بسیاری از ابهامات بنیادی، توجه خاص مبنول داشت و آنها را مورد بررسی قرار داد. آسپین اسکیج نه تنها یکی از بزرگترین محققان روسی بود بلکه در میان بیزانس شناسان روسی یک پژوهشگر جامع الاطراف به حساب می‌آمد و در مقام مقایسه با واسیلی جوسکیج اثر تاریخی Istorija Vizantijsko imperii (History of Byzantine Empire) با این کار خود یکی از جزئی نگرانه‌ترین تواریخ عمومی بیزانس را به سبک جدید ارائه کرد. جلدی‌های متعدد این اثر به خاطر بروز مشکلات زمانه در فواصل زمانی طولانی تالیف شد مثلاً جلد اول در سال ۱۹۱۳م. . قسمت اول از جلد دوم در سال ۱۹۲۷م. . جلد سوم آن در سال ۱۹۴۸م. منتشر شد و هنوز هم تمامی بخش‌های این اثر به چاپ نرسیده است. (زمان نگارش کتاب).

در واقع می‌توان گفت که نلاش استثنایی بیزانس شناسان روسی از جمله: ای. ای. واسیلی یف^{۵۹}، بی. ای. پانچن کف^{۶۰}، بی. ای. یاکوون کف^{۶۱} و پی. وی. بیزبراز^{۶۲} در پایان قرن نوزدهم و ابتدای قرن بیست از تحقیقات مهم واسیلی جوسکیج و آسپین اسکیج نشات گرفت. موضوع زمینداری بیزانس که واسیلی جوسکیج و آسپین اسکیج به برسی آن علاقه خاصی داشتند به مرور زمان تبدیل به موضوعی دلچسب برای تحقیق و تفحص گردید. در سال ۱۹۰۴م. پانچن کف با کتاب خود درباره ویعت و مالک در بیزانس^{۶۳} نقطع نظرات پیشوایان بزرگ خود همچون زاخاریاون لینگن تال^{۶۴}، واسیلی جوسکیج و آسپین اسکیج را رد کرد و باب جدیدی در این زمینه گشود. علاوه بر او پژوهشگران دیگری همچون بی‌بیزبرازوف و بویزه بی. یاکوون کوف مانند پانچن کوف به بررسی مشکلات داخلی امپراتوری بیزانس پرداختند و همانند سلف خود واسیلی جوسکیج دست به تحقیقات بالازشی بر روی مدارک اصلی زدند. ای. واسیلی یف کاری اساسی در زمینه تاریخ روابط مسلمین با بیزانس در قرون نهم و دهم میلادی^{۶۵} طی سال‌های ۱۹۰۰-۱۹۰۲م. در دو جلد منتشر ساخت. همچنین ج. ای. کولا کوسکیج^{۶۶} که به خاطر تخصص داشتن در دوره کلاسیک مطرح شده بود، تاریخ امپراتوری بیزانس طی سال‌های ۱۹۰۵-۱۹۱۷م. را به رشته تحریر درآورد و آن را به صورت اثربار ساده و بی‌نهایت مفید و کامل درسه جلد طی سال‌های ۱۹۱۳-۱۹۱۵م. ارائه کرد.

برای مدت‌های مديدة تاریخ یونان به تاریخ بیزانس وابسته بود. چرا که بیزانس از نظر محققان این اثر از تاریخ یونانی در حقیقت بخشی از تاریخ ملی یونان محسوب می‌شد.

در کشورهای بالکان نیز پژوهش های بیزانسی بخش جدایی نایذری تاریخ ملی یونان محسوب می‌شد.

در یوگسلاوی علاوه بر اینکه فعالیت بیزانس شناسان همچون آنستاسیو^{۴۸} و اف. گورنیک^{۴۹} به رشد مطالعات بیزانسی منجر شد، پژوهش‌های انجام شده درباره تاریخ دوره میانه صربها و کرواتها به دست کسانی چون اس. تی. استانوژویک^{۵۰} (۱۸۷۳-۱۹۲۷م.)، ج. ردونیک^{۵۱} (۱۸۷۳-۱۹۵۶م.) و اف. سی. سیک^{۵۲} (۱۹۴۰-۱۹۴۰م.)

مطالعات بیزانسی به یک نوع همکاری در مقیاس بین الملل نیازمند بود ولی دستیابی به این امر در طول جنگ جهانی ناممکن می‌نمود، اما به ندرت و با تلاش و کوشش بسیار دوباره سر رشته امور فرمایان شد و پیشرفت ادامه یافت به طوری که در فاصله زمانی بین دو جنگ جهانی گام‌هایی به جلو برداشته شد و دامنه پژوهش و تصحیح متون گسترش یافت.

(۱۸۶۹) نیز به مطالعات بیزانسی کمک شایانی کرد. پیش از جنگ جهانی اول در رومانی مطالعات بیزانسی در نوسان کامل بود اما در این انتها، فعالیت ان جرگا^{۵۱} چشمگیر می‌نماید از این رو آثار بر جسته اش در زمینه تاریخ بیزانس و تاریخ رومانی و تاریخ ادبیات رومانی همانند تاریخ جهان و عثمانی وی، شایان تقدیر و ستایش است. مطالعات بیزانسی به یک نوع همکاری در مقیاس بین الملل نیازمند بود ولی دستیابی به این امر در طول دو جنگ جهانی ناممکن می‌نمود. اما به ندرت و با تلاش و کوشش بسیار دوباره سر رشته امور نمایان شد و پیشرفت ادامه یافت به طوری که در فاصله زمانی بین دو جنگ جهانی گام‌هایی به جلو برداشته شد و دامنه پژوهش و تصحیح متون گسترش یافت. افزایش کنگره‌های بین‌المللی بیزانس شناسی وی ریزی نشریات جدید تخصصی و احساب ضرورت تشکیل مراکز جدید مطالعاتی در زمینه شناخت بیزانس همگی نمایانگر این پیشرفت بودند.

پیش از سال ۱۹۱۴م. بیزانس شناسان تنها دو مجله مختص به خود به نامهای «Byzantinische Zeitschrift» و «Vizantijskij vremennik» داشتند اما انتشار یک سلسه از نشریات جدید ادواری بس ارجنگ جهانی اول شناخت پیشرفت های حاصل شده در این زمینه بود. نشریه ادواری «Byzantium» در سال ۱۹۲۵م. شروع به کار کرد و با راهنمایی و نظارت هنری گرگی^{۵۲} کار بزرگی را به انجام رسانید، از اینرو به زودی بروسلز^{۵۳} به پاس اقدامات چشمگیر نشریه «Byzantion» و تلاش حیرت آور سردبیر آن تبدیل به یکی از مهمترین مراکز مطالعات بیزانسی در جهان گردید. همچنین نشریه ادواری دیگری به نام «Annuaire de L'Institut de Philologie et d'histoire Orientales et Slaves» در بروسلز از سال ۱۹۳۲م. به بعد منتشر گردید که برای پیشرفت مطالعات بیزانسی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بود. آن بیزانسی نشریه ادواری مهم دیگری را به نام «Byzantisch-Neugriechische Jahrbücher» پی‌ریزی کرد که اولین جلد آن در برلین، در سال ۱۹۲۰م. به چاپ رسید اما این نشریه که از ۱۹۲۶م به بعد در آن منتشر شده بود بتدریج در اوخر جنگ دوم جهانی دچار

وقفه گردید. (در ۱۹۶۰م. یک شماره از آن به عنوان ضمیمه شماره ۱۸ که در سال‌های ۱۹۴۵-۴۹ به چاپ رسیده بود منتشر گردید). و بالاخره فراتر از آن این که فعالیت یونانی‌ها در زمینه بیزانس شناسی پس از ۱۹۲۴م در نشریات «Eπαπίτης Επιστημών Συνοδών» در سال ۱۹۲۸م بی‌ریزی گردید نمایان شد. نشریه «Studi Bizantini Neoellenici» اس. جی. مرکاتی^{۵۴} در روم پایه ریزی شد اما در فواصل نامنظم منتشر می‌گردید. نشریه «Byzantinosalavica» در سال ۱۹۲۹م، در پراگ^{۵۵} بی‌ریزی شد که فعالیتش در طول جنگ تاچار به رکود گرایید اما دوباره تحت سردبیری ام پانولوا^{۵۶} بی‌هوازن^{۵۷} و ان. ال. آکاف^{۵۸} رونق گرفت و هدف اصلی آن به شکل قابل توجهی گسترش یافت. به زودی زمینه محدود مطالعاتی این نشریه از اختصار موضوع روابط «بیزانس و اسلام» خارج شد و به صورت یک نشریه مهم برای این گیری تمامی موضوعات مربوط به بیزانس درآمد. از سوی دیگر «Seminarium Kondakovianum» که در سال ۱۹۲۶م تأسیس شده بود انتشارات خود را پس از یک دوره تلاش پژوه و متنوع، متوقف کرد. این نشریه به موسسه معروف کنداکوف^{۵۹} که یک مرکز مهم مطالعات بیزانسی و باستان شناسی به حساب می‌آمد، واپسی بود. این مرکز ابتدا در پراگ پایه ریزی شد و سپس از سال ۱۹۲۸م در بلگراد فعالیت کرد تا اینکه در سال ۱۹۴۱م بر اثر یک حمله هولایی و از دست رفتن دو تن از فوادارترین همکاران آن از کار بازیستاد.

موسسه «Learned Order of Assumptionists» مرکز استوار، مجروب و مهم دیگری برای پژوهش‌های بیزانسی بود. این موسسه ابتدا در کادی کویی^{۶۰} بنیان نهاده شد و بود سپس در بخارست^{۶۱} و در حال حاضر در پاریس، جایی که سیل عظیم مطالعات در آن جاری است، مستقر شده است. نشریه ادواری این موسسه «Echos d'Orient» نام داشت که در واقع در سال ۱۸۹۷م. به عنوان یک موسسه تاریخی، «Revue trimestrielle d'histoire, de géographie et de liturgie Orientals» بوجود آمده بود ولی از این زمان به بعد اساس فعالیتش را بر مطالعات بیزانسی متمرکز کرد، به طوری که منعکس کننده علاقه روزافروزی^{۶۱} که به این رشتہ ایجاد شده بود، گردید. این نشریه در سال ۱۹۲۳م. به نام «Etudes byzantines» مبدل شد و از سال ۱۹۴۶م. به «Revue des Etudes byzantines» تغییر نام یافت. بدین ترتیب مطالعات بیزانسی توسعه یک مجله جدید تخصصی و بسیار مفید تقویت شد. یک نشریه ادواری جدید به نام «Byzantina Metabyzantina» نیز در امریکا پایه ریزی شد. اما تنها یک جلد دو بخشی از این نشریه طی سال‌های ۱۹۴۶-۴۹م. منتشر گردید. د. وایتی مور^{۶۲} آمریکایی، یک موسسه بیزانس شناسی را در پاریس تأسیس کرد که از سال ۱۹۴۶م. با بولتن «Bulletin of the Byzantine Institute» که در زمینه باستان شناسی، تاریخ و هنر کار می‌کرد، در ارتباط بود. همچنین تأسیس مرکز پژوهشی به نام «Dumbarton Oaks Research Center» در امریکا مهمنتین اقدامی بود که از طریق آن امکان فعالیت در زمینه باستان شناسی هنر و تمدن بیزانس فراهم گردید. این مرکز از سال ۱۹۴۱م. به بعدی چاپ «Dumbarton Oak Paper»

پی‌نوشت‌ها:

- * این کار ادامه مقاله‌ای است که در شماره پیشین به چاپ رسید و برگردان فرازهایی است از کتاب: «History of the Byzantine State» George Ostrog ۱. Karl Krumbacherorsky ۲. Albert Ehrhard ۳. Heinrich Gelzer ۴. Karl Neumann ۵. August Heisenberg ۶. L.M. Hartmann ۷. O. Seek ۸. E. Schwartz ۹. K.E. Zacharia Von Lingenthal ۱۰. هفت جلد، لایزیک، ۱۸۸۶-۸۴. ۱۱. Silesian Ernst Kunick ۱۲. Imperial Russian Academy of Sciences in St.Petersburg ۱۳. Eduard de Muralt ۱۴. V.G. Vasiljevskij ۱۵. N.P. Kondakov ۱۶. The Patzinaks ۱۷. F.I. Uspenskij ۱۸. Constantinople ۱۹. A.A. Vasilev ۲۰. B.A. Pancenko ۲۱. P.A. Jakovenko ۲۲. P.V. Bezobrazov ۲۳. Peasant-holdings in Byzantium ۲۴. Zacharia Von Lingenthal ۲۵. History of Byzantine and Muslim relations in the ninth and tenth Centuries (۱۰۰-۲م) در دو جلد، طی سال‌های ۱۹۰۰-۰۲م ۲۶. J.A. Kulakovskij ۲۷. J.B. Bury ۲۸. Charles the Great ۲۹. Macedonian Basill ۳۰. Justinian I ۳۱. Philotheus

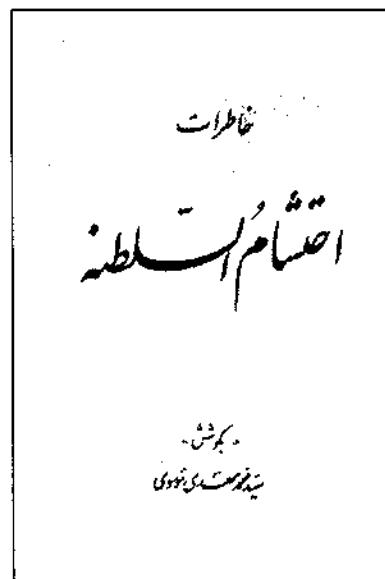
نگاهی به کتاب خاطرات احتشام السلطنه

• تهماسب طالبی

میراث کتاب

بیزانس و فرایانس پرداخت . مرکز مطالعات بیزانسی
دیگری نیز در آتن به سرپرستی ذکی تینوس ^{۶۸} مشغول به
کار شد که برای اطلاع از گستردگی دامنه فعالیت ها و طرح
های امیدبخش این موسسه می توانید به گزارش ذکی تینوس «Report of the Byzantine Research Center»
تحت عنوان Center مراجعه کنید.

پیشرفت کلانی که در این شاخه نسبت جوان ازدنش
وجود آمده بود را می توان از میزان افزایش مراکزپژوهشی و
نشریه های اداری که به مطالعات بیزانسی اختصاص یافته
بودند درک نمود. حتی این موارد هم نمی تواند به درستی از
وجود علایق روزافزون نسبت به بیزانس شناسی تصویر کاملی
ارائه دهد زیرا جز اینها نیز امروزه شمار زیادی از نشریات
اداری هستند که حوزه کاری آنها به موضوع بیزانس تزدیک
است و بیش از پیش تلاش می کنند موضوع مطالعات
بیزانسی را به سایر زمینه های کاری خود بیفزایند.
ادامه دارد...

■ خاطرات احشام السلطنه
■ تالیف: میرزا محمود خان علامیر «احشام السلطنه»
■ به کوشش سید محمد مهدی موسوی
■ ناشر: انتشارات زوار، تهران، ۱۳۶۷، چاپ دوم

میرزا محمود خان علامیر مشهور به احشام السلطنه
فرزند محمد رحیم خان قاجار دولو به تاریخ ۶ شعبان
۱۲۷۹ هـ. ق در تهران چشم به جهان گشود. در سن ۶
سالگی مادر را از دست داد و از همین زمان تحصیل در
دارالفنون را آغاز نمود. وی در سال ۱۲۹۶ هـ. ق با دختر
 حاجی رحیم خان حازن الملک ازدواج نمود. در سال
۱۲۹۷ هـ. ق فرمانده شست نفر از غلامان نقاره خانه
قریون شد و با حقوق سالیانه ۶۰۰ تومان شروع به کار
نمود. در اوائل سال ۱۳۰۶ هـ. ق از سوی ناصرالدین شاه
قاجار لقب احشام السلطنه را دریافت نمود و به عنوان
حاکم خمسه (زنجان) گمارده شد. در سال ۱۳۱۰ هـ. ق به
تهران احضار شد و تا سال ۱۳۱۲ هـ. ق به دور از فعالیت های
دولتش به سر برده و در همان سال از سوی ناصرالدین شاه
جزوهایی که برای تبریک سلطنت فیکلای دوم به روسیه
می رفتد عازم سن پترزبورگ گردید و پس از مراجعت ،
همان سال به عنوان کنسول بغداد انتخاب شد. در سال
۱۳۱۴ هـ. ق با اصرار زیاد وارد خدمت وزارت امور خارجه شد
در شوال ۱۳۱۶ هـ. ق به عنوان والی کردستان روانه آن
منطقه گردید و توائی اوضاع ناسیمان آنجا را سرو

- ۲۲. Erneststein
- ۲۲. Franz Dolger
- ۲۳. H. Baynes
- ۲۴. Norman
- ۲۵. William Miller
- ۲۶. Aegean
- ۲۷. K. Paparrhegopoulos
- ۲۸. S.P. Lamperes
- ۲۹. A. Andreadis
- ۳۰. N. Bees
- ۳۱. P. Mutafchiev
- ۳۲. V. Zlatarski
- ۳۳. P. Nikov
- ۳۴. D. Anastasijevic
- ۳۵. F. Granic
- ۳۶. St. Stanojevic
- ۳۷. J. Radonic
- ۳۸. N. Radojcic
- ۳۹. F. Sasic
- ۴۰. N. Jorga
- ۴۱. Henri Gregoire
- ۴۲. Brussels
- ۴۳. S.G. Mercati
- ۴۴. Prague
- ۴۵. M. Paulova
- ۴۶. B. Havranek
- ۴۷. N.L. Okunev
- ۴۸. Kondakov Institute
- ۴۹. Kadikoi
- ۵۰. Bucharest
- ۵۱. Th. Whittemore
- ۵۲. Scheyern
- ۵۳. Ettal
- ۵۴. Bruno Lavagnini
- ۵۵. Palermo
- ۵۶. Sophia Antoniadis
- ۵۷. D. Zakythinos